

Heemkundige Kring

MAGAZINE

Dr. Croquet - Walem

nummer 22 - herfst 2011

Colofon

Dit magazine is een uitgave van de vzw Heemkundige Kring Dr. Croquet Walem

vzw Heemkundige Kring Dr. Croquet Walem
Kloosterstraat 76 | B-2800 Walem
www.heemkundewalem.be
info@heemkundewalem.be

Jaargang 6, nummer 22, herfst 2011

U kunt lid worden door overschrijving van 7 euro op rekeningnummer 733-2426000-60. Dan krijgt u de volgende nummers van ons tijdschrift in uw bus.

Redactie en medewerkers van dit nummer:
Theo De Vos, Richard Hofmans, François Peeters, Hugo Rom, Jan Van Buggenhout, Tom Van Buggenhout, Sabine Van Malderen, Albert Verbiest, Dirk Verreth, Kris Verreth

Wij danken in het bijzonder onze ereleden:

- Jan Bergé
- Paula De Waerhert
- E. Goyvaerts
- Grandeco NV - Grouwet-Vervliet
- Groep Gilon BVBA
- Jan Kuypers
- Dokter Jo Liekens
- Eddy & Annabel Merckx-Tanghe
- Jacques Morrens
- Paul Morrens
- Bart & Ann Ooghe-Poot
- Eddy Op de Beeck
- Peeters-Van Laer Schrijnwerkerij
- Willy Pittoors (Elektro Pittoors)
- Jaak & Lea Poot-Janssens
- Alex Ressler
- Frans Rijmenams
- Hugo Rom
- Bouwwerken Dirk Van de Brul
- Veearts Bart Van der Kuylen
- Gina Vandoorne (Slagerij Gina)
- Stefaan Van Malderen
- Eric Verbiest
- Fons Vercammen

Inhoud

Editoriaal

Haantje op de toren

Walemse sporters

In 1973 werd in een soldatentijdschrift de balans opgemaakt van wat Walem tot dan toe aan sportief talent had voortgebracht

Koersen op de baan...

Albert Verbiest vertelt ons hoe hij het velodroomgebeuren als jonge knaap ervoer

...en op de weg

François Peeters blikt terug op zijn wielrennerscarrière

Kruis gerestaureerd

Het kruisbeeld van Albert Van der Auwera siert opnieuw de voorgevel van de kerk

De Koninklijke Fanfare Concordia

Een foto uit 1960

A bas les Hollandais

15 jaar hebben de Hollanders, en meer bepaald Willem I, de toekomstige Belgen overheerst, en weer speelde Walem-brug een rol in de 'bevrijding'

Frans Van der Auweraer, 'den Bokser'

Een krantenartikel over dit groot Walems talent

40 jaar geleden

Theo De Vos speelde mee in de scholieren-voetbalploeg van FC Walem die in 1971-1972 kampioen speelde en herinnert zich nog alles uit die glorieperiode

Het molenhuis

Een verhaal dat wat heeft moeten gisten, het gaat nl. over bier...

Verklaring foto voorpagina

FC Atletiek : Antoine De Groof overhandigt de beker aan Georges Smedts

Weer weerhaan

De klokkentoren van de kerk van Walem stond heel de zomer in de steigers.

Na vele jaren was het zandstenen gebouw toe aan een renovatie. Het was zeer opvallend dat enkel de toren deze schoonheidsoperatie onderging. De rest van het kerkgebouw werd ongemoeid gelaten. Dit is echter te verklaren door een juridische bijzonderheid: een kerkgebouw is meestal in handen van een kerkfabriek; voor de klokkentoren staat de gemeente in.

Dit heeft een historische oorsprong. Toen Napoleon tijdens zijn vele veldtochten door Europa trok, waren klokkentorens van groot militair belang als uitkijkpost. Napoleon wou zich ervan verzekeren dat zulke strategisch belangrijke punten niet zomaar in handen van de clerus bleven. Hij vaardigde een decreet uit waardoor de gemeenten instonden voor het onderhoud van de klokkentorens.

De renovatie van de torenspits kwam voor de weerhaan als een geschenk uit de hemel. Hij had zich ooit al eens kandidaat gesteld voor het programma 'Total Make-over'. Helaas kwamen dieren

daarvoor niet in aanmerking en Chris Dusauchoit oordeelde dat hij voor 'Dieren in nesten' net iets te weinig van vlees en bloed was.

Het probleem van de haan was dat hij al jaren kampte met een vastzittende wervel. Hierdoor was hij het noorden kwijtgeraakt en bleef hij halsstarrig in dezelfde windrichting staren. Hij was zijn pluimen nog niet kwijt, maar de voortdurende wisseling van de seizoenen was duidelijk te herkennen aan de kleur van zijn veren.

De aanwezigheid van steigers rond de toren had een sterke aantrekkingskracht op de meest onverschrokken leden van de Heemkundige Kring. Op een mooie zaterdagavond in het voorjaar klonnen ze naar boven voor een foto-shoot. Dit resulteerde in een aantal beelden vanuit een uniek perspectief, die te bekijken zijn op onze site.

Ondertussen zijn de steigers weggenomen, de torenspits is gerenoveerd en de haan praalt, weliswaar in een licht gewijzigde gedaante, draaiend met zijn glimmende veren en hangt zijn huik naar de wind....

In dit tijdschrift gaan we de sportieve toer op: een aantal bekende sporters uit verschillende disciplines en met Walemse roots komen aan bod.

Ondertussen zitten we ook in de laatste rechte lijn naar onze tentoonstelling over het onderwijs in Walem. De voorbije maanden hebben we heel veel oproepen gedaan om nog eens op zoek te gaan naar oude klasfoto's, want klasfoto's vormen de rode draad van de tentoonstelling. Is Walem geslaagd in die uitdaging? Hoe compleet is de 'wand van klasfoto's' geraakt?

Vanaf vrijdag 21 oktober tot en met zondag 23 oktober vindt deze tentoonstelling plaats in de gebouwen van parochiezaal 'd'Oude School'. Alvast tot dan !!

Walemse sporters

Uit 'DE BRUG - SPECIAL' (soldatentijdschrift) 1973

Armand Schroeven (Make de heitloper) was de eerste atleet met naam die te Walem te boek staat. Van hem wordt er verteld dat hij 's middags in de gauwte van zijn werk in Mechelen naar huis kwam eten, natuurlijk op een loopje. Als aanmoediging speelde de fanfare Concordia in 1906 eens voor hem bij een doortocht in het dorp tijdens de koers Antwerpen-Mechelen.

De naam Schroeven is binnen de atletieksport zeker niet onbekend. Ward Schroeven (foto uit 1946)

was en is tot op heden zeker de Walemse sportman nummer 1. Naast vele nationale wedstrijden won Warre Schroeven talrijke vermaarde internationale koersen. In het jaar 1930 werd hij bekend dankzij een overwinning in de cross van de wereldtentoonstelling te Antwerpen en wel bij de reeks liefhebbers met deelnemers tot 21 jaar. Verder was onze gekende crack 15 maal kampioen individueel, 35 maal kampioen met ploegen: 4 maal 800 m en 4 maal 1.500 m. Op 18 jaar won hij de cross 'Le Soir', die 'De Warre' driemaal won: in 1933, 1936 en 1938. Tevens won hij 5 maal de ronde van Mechelen. Zelfs op 37-jarige leeftijd was Edward Schroeven nog kapitein van de Belgische nationale ploeg. Zijn welgevulde loopbaan in deze sporttak eindigde op 38-jarige leeftijd.

Theofiel Schroeven, broer van Edward, heeft nooit de top kunnen bereiken, alhoewel hij als afstandsloper wel enige bekendheid verwierf.

Theofiel Schroeven, broer van Edward, heeft nooit de top kunnen bereiken, alhoewel hij als afstandsloper wel enige bekendheid verwierf.

ATLETIEKCLUB

4 Onder de leiding van Albert De Belder en René Crauwels werd in 1947 een atletiekclub gesticht. Oorspronkelijk scheen de club alle wind in de zeilen te hebben. Haar levensduur bleef echter tot enkele jaren beperkt.

▲ Toch had Walem A.C. enkele beloftevolle lopers gekweekt. Jef Feremans en Jef Schelkens bij de junioren en scholieren behaalden talrijke eerste prijzen. Eduard Serneels en Emiel Rombauts waren beloften bij de kadetten. Deze laatste zou nadien bij K.V.M. een geducht looper worden die talrijke ereplaatsen vergaarde.

VOETBAL

In de voetbalsport hebben enkele Walemnaren het tot eerste-ploegspeler in de Mechelse clubs kunnen schoppen. Het debuut van Frans Van Nuffel in de fanionploeg van V.K. Mechelen midden in de jaren zestig was een hele gebeurtenis en lokte heel wat nieuwsgierigen naar Mechelen. Frans heeft het niet kunnen waar maken en verdween vrij spoedig én uit de eerste ploeg én bij V.K. Mechelen zelf.

De bekendste voetballer was zeker Marcel Roelants, voetballer bij R.C. Mechelen en zelfs eens aangezocht als internationaal, doch daarvoor dienen we terug te gaan tot voor de eerste wereldoorlog. Broer Jozef speelde eveneens voor R.C. Mechelen maar was als voorspeler minder bekend dan Marcel.

Tijdens de oorlogsjaren was Georges Van Loock een bekend R.C. Mechelen-speler. Na de oorlog vermelden we de Walemse beloften André De Koninck en Louis De Koninck, allebei aangesloten bij

Loopwedstrijd in 1948 met Walem-kermis. Vielen in de prijzen: van links naar rechts: Jef Feremans, Eduard Serneels en Raymond Lejon

R.C.M.. Geen van beiden kon zich als vaste titularis opwerken.

André De Koninck, tijdgenoot van De Saedeleer en V.D. Auwera, had het ongeluk binnen een uitzonderlijk talentrijke lichter te vallen, wat hem zeker belet heeft fanionspeler te worden.

Maurits Peeters tenslotte wist bij Malinois een beloftevol jeugdspeler te worden maar kende ook het ongeluk gedwarsboomd te worden door de kampioenenploeg van Malinois in de periode onmiddellijk na de tweede wereldoorlog.

WALEMSE VOETBALCLUBS

Tijdens de oorlogsjaren kende onze gemeente haar Walem-Boys. Het was een gevreesde ploeg, waarvan de spelers buiten de B.V.B. flink hun man stonden in deze sport. Jozef Roelants zou in die tijd de coach van deze Walemse Boys geweest zijn.

F.C. Atletiek, uit de grond gestampt door Ward Schroeven (rechts op de foto), was een Walemse voetbalploeg die jaren een rol speelde in het liefhebbersverbond. Reeds van 1952 actief, kende deze ploeg haar gedeeltelijke ontmanteling bij de stichting van F.C. Walem. Antoine De Groof als voorzitter en Paul Loiselle (links op de foto) als schatbewaarder waren de voornaamste bewerkers van de bloeiperiode van F.C. Atletiek.

VELDRIJDEN

Midden de jaren vijftig kende het veldrijden een enorme bloei in ons land. Frans Feremans, een degelijke veldloper bij K.V.M., schakelde over op deze sport en wist er een vedettenrol te spelen. Toen hij tien jaar later de fiets aan de haak hing, had hij driemaal de Belgische titel veldrijden weten te bemachtigen. (Zie ook tijdschrift nr. 9, waarin het hoofdartikel aan Frans Feremans werd gewijd.)

WIELRENNEN

Hier heeft Walem nooit hoge toppen kunnen scheren. Jef Schroeven (uitbater van de velodroom) was een talentrijk liefhebber zonder ooit de hoogste toppen te kunnen bereiken. Theo Schroeven

(foto links) volgde in de voetsporen van zijn vader, wist als liefhebber vele eerste prijzen samen te fietsen en werd zelfs beroepsrenner. Op de Walemse velodroom vormde hij ooit ploeg met Achiël Bruneel, de piste-atleet bij uitstek.

Jan Janssens (foto rechts) had geruime tijd evenveel toekomst als wielrenner als Theo Schroeven. Ze verdwenen beiden uit de wielersport rond 1955 zonder hun beloften te hebben waargemaakt.

WIELER- EN SUPPORTERSCLUB

Jan Janssens en Theo Schroeven hadden allebei een sterk leger supporters. Het supportereren gebeurde op verplaatsing in groten getale. Lange rijen supporters per fiets vertrokken bij elke gelegenheid naar de koersen van 'de favoriet'. Het was dan ook geen wonder dat de beide supportersclubs hun eigen clubkampioenschap organiseerden. De rivaliteit om de supporterskampioentruif was dan ook bijzonder groot. De laatste kampioenen waren in de respectieve clubs Theo Schroeven - Frans Feremans - Gaston Van Hoof - Denis Verlinden. De wedstrijden, die ieder jaar met de kermis werden gereden, dienden omwille van het steeds toenemende verkeer te worden gestopt.

Koersen op de baan...

"Dit is geen geschiedenis maar een greep uit mijn 30, het gebeuren op de piste van de velodroom beleefden." *Albert Verbiest*
 herinneringen over hoe we als jonge knapen, in de jaren

Daar onze povere zondagcent het niet toeliet inkom te betalen, trachtten we met de bezoekers stiekem binnen te glippen, hetgeen maar zelden lukte.

Aan de achterzijde, waar de afsluiting vervangen was door een 'pinnekensdraad', deden we onze tweede poging. Op die plaats stond wel iemand om ons dat te beletten. Wanneer er een spannend moment aanbrak, waardoor de man even afgeleid was, waagden we onze kans om door de draad te kruipen. Dat wachten duurde soms lang, heel lang. Eens we binnen waren, lieten ze ons betijen.

Nu konden we deelnemen aan het spektakel. Het geroep, het geroffel op de houten panelen rond de piste, de aanmoedigingen van het publiek, de commentaar van de man met de roefhoorn, het was te horen tot in het dorp wanneer de wind meezeit.

In 1946 geeft Rik Van Steenberghe de start in de velodroom.

Er was iedere week een wegkoers met aankomst op de piste, waarin de jonge Rik Van Steenberghe steeds met de palm huiswaarts keerde. Een grote dubbele poort aan de noordkant van de velodroom werd dan opengezet om de jonge renners op de piste te laten, waar de eindmeet was. Die poort werd gesloten wanneer een aantal renners op de piste waren. Dit gaf aanleiding tot hilarische toestanden; jongens die meenden nog een prijsje te kunnen behalen, probeerden door de half gesloten poort te geraken of knalden er in volle snelheid tegenaan.

Theofiel Schroeven (Fille van de Posthoorn), uitbater van de baan, steeds met een zwart bolhoedje en de onafscheidelijke sigaar in de mond, startte een paar keer met een zesdaagse waarin dag en nacht moest gereden worden. Doch die kende weinig succes. Meer bijval kenden zijn dameskoersen. Om al die blote vrouwenbillen te zien, hadden in die tijd de mannen wel een frankske over. Ze hadden ook een plaatselijke favoriet: Bertha Op de Weerd, later getrouwd met Georges Carpentier junior. Elvire De Bruyn uit Kontich was veruit de beste van de deelnemers. Later bleek dat ze een halve jongen was. Door een heelkundige ingreep heeft ze haar latere leven als man beleefd.

Na de koersen werden emmers water uit de Stenengootbeek geschept, die achter de piste liep, om de renners te verfrissen. In het houten café, dat aan de piste grensde, was het een drukte van belang. De muren hingen vol met tekeningen van Paul Schroeven, meestal portretten van renners. Hij was de zoon van de uitbater en talentrijk schilder.

De donderdagnamiddagen, wanneer we geen les hadden, mochten we de wielbaan gratis binnen en konden we voor een halve frank met ons fietsje op de betonnen baan. Van onze groep was er één die een fietsje bezat. Om de beurt deden we dan onze rondjes. We wonnen altijd vermits er maar één fietsje was.

Het was plezant, die zalige kindertijd!

... en op de weg

In tegenstelling tot Albert Verbiest, die de wielrenners ambities op wielervlak. Hier volgt een verhaal uit de tijd
 vooral graag bezig zag, had François Peeters grote dat het er een stuk amateuristischer dan nu aan toe ging.

François Peeters, zoon van Marieke van Clemanske, was aan het zagen om een koersvelo te krijgen, wat in de jaren 50 niet evident was. Al wie toen met een velo met kromme 'guidon' reed, was een coureur! Mijn vader, schilder in de bouw, was niet zo goed bij kas, maar gaf graag zoiets aan zijn zoon. Hij kon op het werk bij zijn baas een koersvelo kopen in occasie van een collega-schilder die geld nodig had om te 'pintelieren'. Maar... de afspraak was: beginnen koersen om tubes te kunnen kopen. Want die waren duur!

Zo gezegd, zo gedaan. Daar ik te jong was om bij de Belgische Wielerbond aan te sluiten, begon ik eerst buiten de bond te koersen. Wedstrijden werden toen nog oogluikend toegestaan. Op 15-jarige leeftijd kon ik aansluiten bij de Dijlespurters en bij de Bond.

Een van mijn eerste koersen op 6 mei 1956 tijdens Walem-kermis was hilarisch. We reden door de Zandstraat en deze deed haar naam alle eer aan: een smalle kasseistrook met links en rechts geweldig veel los zand. Ik reed in 17de positie. Het deelnemersveld was gans uit mekaar geslagen door de moeilijkheidsgraad. Er werd over Lazernij en Duffel gereden en zo in St.-Katelijne-Waver de Zandstraat in.

In de periode dat ik reed, was er zo een straf deelnemersveld dat ik telkens met een minderwaardigheidscomplex aan de start kwam, tot ergernis van mijn vader. Ik citeer enkele namen: Ward Sels, Jokke Wouters, Benoni Beheydt, de betreurde Ludo De Bruyn, Roger Cooreman, de gebroeders Dits, Willy Bocklant, Jos Huysmans, Frans Brands, Herman Van Springel, Martin Van Den Bossche,.... Enfin, te veel om op te noemen en allemaal mannen die beroepsrenner geworden zijn, ja, zelfs de ronde van Frankrijk later meegereden hebben. Ik was maar een kletser, niet met de helm geboren, zoals men zegt. Als ik geen stukken had, kon ik wat kleine prijzen rijden - niet genoeg om mijn kosten te dekken - maar mijn vader liet mij toch verder doen, wat van mijn ouders inspanningen vergde. Om een supportersclub te kunnen stichten, namen mijn ouders Café Roxy over, op de hoek van de Zandstraat en Pastorijstraat.

Frappant is wel dat, hoe korter ze bij huis plaatsvonden, hoe slechter koersen ik reed; hoe verder van huis, hoe beter. Voor het thuisfront wou ik me telkens van mijn beste kant laten zien en dan in het begin van de wedstrijd maar jagen op al diegenen die wegsprongen om zoveel mogelijk als eerste voorbij ons lokaal te komen en me te laten zien. Op het laatste van de koers was mijn pijp uit om de dikke prijzen te grijpen. En soms was het hele peloton ontsnapt...

Ik heb trouwens een paar jaar gekoerst en geen enkele koers gewonnen. Ik ben daar niet verlegen om..., ik heb aan sport gedaan en later toch de vruchten geplukt van een gezonde jeugd en een nuttig tijdverdrif.

Als ik terugkijk, moesten er toen toch veel inspanningen gedaan worden om te sporten en op de locaties te geraken. Wij kregen toen van de club één trui en dat was het. Broek, schoenen en kousen: daar kon moeder voor zorgen. Als men nu aansluit bij een club, krijgt men een hele outfit.

Om aan te koers te geraken, reed mijn vader er op zijn bromfiets naartoe en ik erachteraan met mijn koersfiets en een rugzak op de rug. Hoe ver het ook was, wij ernaartoe, soms de velo op de trein. Als ik geluk had, reed Clement Van Rompay (kapitein bij de luchtmacht en gekend voor zijn

Koersen in de Lange ZANDstraat

